

Fundacja rodzinna głównym tematem na jubileuszowym X Międzynarodowym Kongresie Firm Rodzinnych

Już po raz dziesiąty polskie rodziny biznesowe spotkały się w Poznaniu na Międzynarodowym Kongresie Firm Rodzinnych. Tematem przewodnim organizowanego przez Instytut Biznesu Rodzinnego spotkania, które odbyło się 20-21 marca 2023 r., była „Fundacja rodzinna – między nadzieją a rzeczywistością”. Agenda oraz wszystkie panele były skupione wokół nowego rozwiązania legislacyjnego - ustawy o fundacji rodzinnej, która będzie dostępna dla firm rodzinnych po 22 maja 2023 r.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

„Możliwość zakładania fundacji rodzinnej w Polsce kończy pewien etap prac legislacyjnych i bardzo dobrze, że taka możliwość prawna już jest. Równocześnie budzi ona wiele emocji w rodzinach biznesowych – jest sporo pytań - potrzebna jest zatem rzetelna wiedza, co jest nadzieją, a co rzeczywistością!” – **podkreśla dr Adrianna Lewandowska, Prezes Instytutu Biznesu Rodzinnego**. Podczas Kongresu eksperci Instytutu odważnie podejmowali tematy związane z nowym rozwiązaniem legislacyjnym. Wszystkie panele dyskusyjne, warsztaty oraz prelekcje poświęcone były przyjrzeniu się z bliska zaproponowanemu, przez Ustawodawcę, rozwiązaniu. Dzięki nowej formule Kongresu, wzbogaconej o podsumowania eksperckie oraz forum dyskusyjne, uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań, podejmowania dyskusji i rozmów o bieżącej sytuacji, aktualnych problemach oraz wyzwaniach, z jakimi w obecnej sytuacji mierzą się przedsiębiorcy. „Zdecydowaliśmy się na taki format, ponieważ pozwala on na aktywne uczestniczenie przedsiębiorców rodzinnych w dyskusji i szukanie rozwiązań dla wspólnych problemów. Mam nadzieję, że ten Kongres był owocny i pozwolił na wypracowanie konkretnych działań, które pomogą

przedsiębiorcom rodzinnym w radzeniu sobie z wyzwaniami, jakie pojawią się przed nimi, jeśli zdecydują się na założenie fundacji rodzinnej” – dodaje dr Adrianna Lewandowska.

Obecne zmiany legislacyjne będą wymagały gruntownego zrozumienia optyki przedsiębiorczości rodzinnej oraz praw rządzących firmą i rodziną, dlatego podczas Kongresu premierę miała publikacja pt. „Fundacja rodzinna dla wielopokoleniowych rodzin biznesowych”. Książka ta to efekt współpracy ekspertów Instytutu dr **Adrianny Lewandowskiej** oraz prof. **Jacka Lipca** z zespołem prawników **Michałem Gniatkowskim** oraz **Piotrem Andrzejczakiem i Joanną Wierzejską**. „Fundacje rodzinne będą nowym sposobem zarządzania majątkiem i biznesem przez wielopokoleniowe rodziny w Polsce. Dlatego książka ta będzie stanowić przewodnik dla rodzin biznesowych, które chcą zastanowić się nad założeniem fundacji rodzinnej, ale nie wiedzą, od czego zacząć” – zaznaczył **Szymon Trzebiatowski, Szef Zespołu Ekspertów Instytutu Biznesu Rodzinnego**. W pracy nad publikacją autorzy uwzględnili różne aspekty związane z fundacją rodzinną, takie jak: jej cel i misję, strukturę zarządzania, statut, procedury, a także kwestie podatkowe i prawne. Publikacja jest praktycznym narzędziem, które pozwoli rodzinom biznesowym zrozumieć, jakie korzyści i wyzwania wynikną z posiadania fundacji rodzinnej oraz jakie kroki należy podjąć, aby ją założyć. Liczne komentarze ekspertów, merytorycznie ujęte aspekty przygotowania się do założenia fundacji, pojawiające się pytania uczestnicy Kongresu mogli sami zanotować w książce, która tym samym stała się osobistym, spersonalizowanym, merytorycznym przewodnikiem w temacie.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Aby zrozumieć kontekst i znaczenie fundacji przenieśliśmy się w czasie, do ordynacji majątkowych (fideikomis familijny), które zakładane były po to, by chronić majątek rodzinny. W wystąpieniu do tych czasów nawiązała dr Lewandowska, która zestawiała sukcesję majątkową z sukcesją biznesu wskazując na szerszy wymiar tej drugiej. Pokazała to na połączeniu dwóch modeli. Pierwszy z nich, Model Diamentu Sukcesyjnego©, opisywał sukcesję jako proces transferu do kolejnego pokolenia **wiedzy, władzy i własności** z zachowaniem indywidualnych dla danego biznesu i rodziny **wartości** i wypracowaną wspólną międzypokoleniową **wizją**. Został on wpisany w model teorii SEW: *socio-emotional wealth*, który opracowano, aby zrozumieć, w jaki sposób firmy rodzinne oraz ich

właściciele są motywowani. Zmiana pokoleniowa ma zatem trzy osie motywacyjne, które nawigują procesem: #Rodzina #Dobro #Trwanie. Sercem tej teorii jest rodzina – jako źródło harmonii i relacji, trwanie rozumiane w ujęciu biznesowym, w działaniu i profesjonalizmie oraz dobro jako społeczny wymiar biznesu: „firmy rodzinne są typem „dobrego kapitalizmu”. Działają na rzecz swojej rodziny, pracowników, rozwoju biznesu, a także na rzecz społecznego dobra”. Nie jest możliwe myślenie o długoterminowym trwaniu bez profesjonalizacji w zakresie sukcesyjnej zmiany. Również w wymiarze biznesowym, a nie tylko majątkowym.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Najważniejsza jest - „rodzina” - to jej dobro i bezpieczeństwo jest najważniejsze. Trzeba także jak najwięcej rozmawiać, ponieważ jest to podstawa budowania dobrych i zdrowych relacji” - tak powiedział **Bogusław Wypychewicz, Prezes Rady Nadzorczej ZPUE S.A**, w rozmowie z dr **Adrianną Lewandowską** podczas panelu „Sukcesja wyzwaniem dla firmy i rodziny”. „Potrzebna jest szczerą chęć, by pracować razem z rodzicami, w rodzinnej firmie. Zapytany przez rodziców, czy chce zostać w firmie, powiedziałem: tak. Jednakże nie mieliśmy żadnych doświadczeń i wiedzy, jak przygotować się do transferu. Dlatego poszukaliśmy pomocy na zewnątrz. Zależało nam na kimś, kto posiada umiejętność czytania emocji, relacji międzyludzkich i pomoże naszej rodzinie. Tą osobą była dr Adrianna Lewandowska” - opowiadał sukcesor **Michał Wypychewicz**, który od trzech lat pełni funkcję **Prezesa ZPUE S.A**. Sukcesja rodziny Wypychewicz trwała 5 lat i, jak sami potwierdzili, była pełna emocji, trudności i wątpliwości. W panelu wzięły udział także **Małgorzata Wypychewicz**, współwłaścicielka rodzinnego imperium oraz **Marta Szewczyk-Wypychewicz, Prezes Zarządu Fundacji „Jesteśmy Blisko”** oraz **Dyrektor ds. Personalnych** w ZPUE S.A. Panie opowiadały również o tym, jak łączą relacje rodzinne w firmie, o rytuałach rodzinnych oraz o działalności fundacji charytatywnej. Firma pomyślnie przeszła sukcesję, a teraz jej nowy Prezes podzielił się kolejnym ambitnym celem marki: „*Moim marzeniem jest zostawić firmę jako lidera Europy i świata. Chcemy postawić na innowacje, będziemy inwestować w nowe technologie*”.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Konkurs Firma Rodzinna Roku to kreator odpowiedzialności biznesowej i społecznej, który ma na celu wyłonienie i promocję wyróżniających się swoją działalnością przedsiębiorców. Co roku Kapituła konkursowa składająca się z wybitnych ludzi świata nauki i biznesu ocenia działalność firm rodzinnych i debatuje nad wyborem Laureata konkursu - Firmy Rodzinnej Roku. Nagrodę główną w **Konkursie Firma Rodzinna Roku** otrzymała firma **ZPUE S.A**. Jury konkursu doceniło jej zaangażowanie w działania ekologiczne w obrębie zakładów, projekty na rzecz ochrony środowiska, pracowników oraz społeczeństwa. „*Prawdziwi liderzy nie patrzą na to, co jest najlepsze dla ich firm. Patrzą na to, co jest najlepsze dla świata. Takich liderów spotykamy wśród uczestników konkursu*”

Firma Rodzinna Roku” – powiedziała dr Adrianna Lewandowska wręczając statuetkę **rodzinie Wypychewicz**.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

O nowych wyzwaniach podatkowych i prawnych pojawiających się przed firmami rodzinnymi w 2023 roku oraz o szansach i zagrożeniach dla rozwoju firm mówili **Joanna Wierzejska** oraz **Piotr Andrzejczak** z kancelarii **Domański Zakrzewski Palinka**. *„Fundacja to nowe narzędzie wspierające proces sukcesji. Nie jest ona uniwersalnym antidotum na plany sukcesyjne - może być narzędziem tylko dla niektórych firm rodzinnych. Podchodzimy ostrożnie do tematu fundacji, gdyż nie gwarantuje ona funkcjonowania firmy rodzinnej. Kluczowe stanie się to, kto nią będzie zarządzać, ponieważ fundacja będzie spełniać rolę właścicielską”* – podkreślił **Piotr Andrzejczak**, a **Joanna Wierzejska** dodała: *„Fundacja jest promowana jako rozwiązanie podatkowo korzystne dla firm rodzinnych. Dlatego uczulam, że fundacja ma służyć przede wszystkim ochronie interesów beneficjentów”*.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

O roli fundacji rodzinnej, faktach i mitach mówili **Piotr Woźniakiewicz** oraz **Jacek Pawłowski** z **PwC**. Fundacja rodzinna to według ekspertów dwie rewolucje: prawna i emocjonalna. *„Fundacja jest przede wszystkim rozwiązaniem mającym pomóc w sukcesji. Nie jest wehikułem inwestycyjnym ani nie służy planowaniu podatków”* – uczulał przedsiębiorców rodzinnych **Piotr Woźniakiewicz**. *„Dwóch na dziesięciu naszych Klientów wybiera fundację – do tej pory zagraniczną. Zaznaczam, że ważny jest dialog międzypokoleniowy. Fundacja może przynieść wiele złego, jeżeli zostanie założona przez jednego członka rodziny w tajemnicy przed innymi. Bez rozmowy i dialogu o założeniu fundacji, rodzina może dążyć do tego, by się jej pozbyć, gdyż nie była włączona w proces jej tworzenia”* – dodaje **Jacek Pawłowski**.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Gościem specjalnym Kongresu był **Książę Michael von Liechtenstein, Prezes Zarządu Industrie- und Finanzkontor Etablissement**, wiodącej firmy powierniczej z tradycją oraz doświadczeniem w długoterminowej i wielopokoleniowej ochronie majątku, wartości rodzinnych, a także przedsiębiorstw. Wystąpił w panelu dyskusyjnym dedykowanemu fundacji rodzinnej. Razem z nim swoją wiedzą i doświadczeniem dzielili się także: **Przemysław Mitraszewski** reprezentujący **LPP S.A.** oraz **Berthold Theuffel-Werhahn – PwC Niemcy**, a panel moderowała **Katarzyna Karpiuk z PwC**. *„Fundacja pozwala na trwanie biznesów rodzinnych. Całe środowisko musi być elastyczne i nastawione na zmiany, ponieważ cały świat dookoła nas się zmienia. Zmiana jest naturalna. Nie możemy uniknąć konfliktów w rodzinie, jednak możemy stworzyć warunki sprzyjające mediacji i dialogowi. Posiadanie biznesu nie jest wartością samą w sobie, jednak w połączeniu z więzami rodzinnymi i ideami, którymi rodzina się kieruje – to już jest wartość”* odpowiedział zapytany o sens firm rodzinnych i fundacji **Michael von Liechtenstein**. Uczestnicy mogli usłyszeć myśl przewodnią, iż sukcesja nie jest prostym i szybkim procesem, dlatego nie należy odkładać jej na później. Fundacja, jako jedno z narzędzi procesu sukcesji, może być pomocna w zapewnieniu integralności firmy, ale nie jest to rozwiązanie, które będzie remedium na wszystkie problemy. *„Powodzenie fundacji trwającej przez pokolenia zależy od wielu czynników, w tym od sytuacji danej rodziny biznesowej oraz od zgody i zaangażowania wszystkich zainteresowanych w proces tworzenia fundacji, w tym beneficjentów”* - zauważyła **Katarzyna Karpiuk**. Dodatkowo, jak podkreślił **Przemysław Mitraszewski**, *„fundacja pomogła założycielom LPP w poczuciu bezpieczeństwa oraz skupieniu się na bieżącej działalności przedsiębiorstwa”* oraz stanowi czynnik uwiarygadniający firmę rodzinną w oczach partnerów, a także *„budzi zaufanie w biznesie i może być często postrzegane jako wartość dodana”*. *„Fundacja posiada kilka opcji, które pozwalają na bezpieczne wyjście z danego przedsięwzięcia, trzeba pamiętać, aby je zawrzeć przy spisywaniu statutu. Fundacja jest swego rodzaju kompromisem. Z jednej strony przedsiębiorca chciałby mieć zapewnioną przyszłość i przygotować nowe pokolenie na wyzwania. Z drugiej strony jednak przyszłość to jedna wielka niewiadoma. Przy zakładaniu fundacji niezbędna jest przychylność następnego pokolenia oraz myślenie w kontekście ochrony i zachowania przedsiębiorstwa. Myślenie stricte o prawie podatkowym może okazać się zgubne, biorąc pod uwagę jak bardzo jest zmienne”* - podsumował panel **Berthold Theuffel-Werhahn**.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Drugi dzień Kongresu rozpoczął się panelem dyskusyjnym „Fundacja rodzinna a Trwanie i Przedsiębiorczość”, na którym prelegenci zastanawiali się czy fundacja rodzinna jest równoznaczna z sukcesją, jak fundacja rodzinna zabezpiecza harmonię rodziny i rozwój firmy oraz jaka jest odpowiedzialność właściciela w perspektywie wyzwania sukcesyjnego. Prelekcję otworzył **Roman Wieczorek**, ekspert Instytutu Biznesu Rodzinnego słowami „Fundacja jest nowym narzędziem, jednak funkcjonuje już w innych krajach i to z sukcesem. Jest ona kolejnym elementem wyboru i kolejnym narzędziem. Zwiększa przestrzeń do wolnych decyzji. Niezbędna jest jednak ogromna rozważa. Ma to być szyta na miarę decyzja, która uwzględni kwestię podatków, rodziny, wizji. Należy tutaj być przede wszystkim racjonalnym”, następnie dodał, że „ fundacja jest ważnym i rewolucyjnym narzędziem, ale jednak nie spowoduje, że naprawi wszystkie braki i błędy z zakresu braku kompetencji przywódczych, wiedzy. Fundacja nie jest remedium, na wszystkie problemy. Bez relacji rodzinnych, przyszłości firm rodzinnych nie będzie”.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Gościem honorowym panelu był **Henryk Orfinger, Przewodniczący Rady Nadzorczej Dr Irena Eris S.A.**, który wyznał, że fundacja to ogromny sukces środowiska firm rodzinnych i wszystkich instytucji działających na ich rzecz: „*fundacja to wspaniałe narzędzie dla tych, którzy chcą. Jest to pierwsza ustawa, która mówi „możecie” a nie „musicie”. Wprowadza do rzeczywistości możliwości a nie nakazy i przymusy*”. Jednocześnie zwrócił się z apelem do wszystkich uczestników o właściwe wykorzystywanie fundacji – jako narzędzia w procesie sukcesyjnym: „*jeżeli widzimy nieetyczne próby sprzeczne z ustawą, działajmy, róbmy coś. Ponieważ przeciwdziała to naszej idei i wszelkim staraniom*”.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

„Jako Instytut Biznesu Rodzinnego musimy zająć stanowisko w tej sprawie, aby odpowiedzieć na zadawane nam pytania” – zaznaczyła dr **Adrianna Lewandowska**. „Ta możliwość w konfrontacji z daną rodziną, majątkiem, okolicznościami, pokaże, dla kogo jest to dobre rozwiązanie. Bogactwo rodziny to nie tylko majątek, zarobki i zyski, ale także harmonijne relacje oraz szczęśliwe i spełnione życie jak największej liczby członków rodziny”. Dlatego sukces danej rodziny biznesowej definiowany jest przez nią jako nauka o „wartościach rodziny jako fundamencie, który jest podstawą do budowania dalszych osiągnięć”. W panelu wzięła udział także **Erika Matwij z Inštitút Rodinného Businessu**, która podzieliła się refleksją: „Cieszę się, że macie takie rozwiązanie. Jednak obawiam się, że to narzędzie może zostać wykorzystane w sposób, który nie będzie służył firmom rodzinnym. Najpierw relacje, później fundacja”. Prof. UEP **Maciej Stradomski**: „przestrzegam przed pewnym fetyszyzowaniem samej instytucji, którą jest fundacja. Jest to jedynie pewien szkielet, struktura, ale nie gotowe rozwiązanie na wszystkie problemy rodziny biznesowej”. Szef Zespołu Ekspertów

Instytutu Biznesu Rodzinnego **Szymon Trzebiatowski** dodał: „Zmienność, niepewność, złożoność i niejednoznaczność. (...) *Jeżeli nestorzy nie zadbają o kolejne pokolenie, sukcesję i przekazanie tego, co zbudowali, to fundacja nie będzie tutaj rozwiązaniem*”.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Dwudniowe wydarzenie zamknęły dwa szczególne wystąpienia. „*Zanim założysz fundację - naucz się rozmawiać z bliskimi*” - powiedziała **Erika Matwij z Instytutu Rodinnego Businessu** podczas prelekcji „*Wojny wielopokoleniowe – czy fundacja jest remedium na rodzinne konflikty?*”. Ze słowackiej perspektywy opowiadała o sile komunikacji w rodzinie i o strachu: „*80% firm zwraca się z pytaniem, jak sprawiedliwie podzielić majątek. Nie mają wiedzy, by to poprawnie zrobić, głównie dlatego, że... się boją. Boją się gniewu ze strony rodziny, kłótni, waśni i konfliktu, którego zarzewiem jest właśnie majątek*”. Uczestnikom Kongresu przekazała najważniejsze myśli: „*Pieniądze decydujące o zarządzaniu różnymi rodzinnymi firmami lub po prostu wspólny majątek są tym, co łączy większość bogatych rodzin, ale są też tym, co może być przyczyną ich upadku. Bez podstaw w postaci komunikacji, wartości oraz wizji może prowadzić to tylko do rozłamu wewnątrz rodziny*”.

Gościem specjalnym dziesiątej edycji Kongresu był **Johannes Kärcher – Prezes Rady Nadzorczej Kärcher** oraz syn założyciela międzynarodowej firmy rodzinnej - **Alfred Kärcher SE & Co. KG**. Jego prelekcja „*Duchowość a przedsiębiorstwo rodzinne – niektóre aspekty przywództwa i odpowiedzialności*” była prawdziwą filozoficzną podróżą człowieka, przedsiębiorcy, sukcesora oraz lidera. Johannes Kärcher w swojej opowieści przeprowadził uczestników przez proces kontroli na rzecz dawania swobody, zaufania i wdzięczności wszystkim, zaangażowanym we wrastanie firmy rodzinnej. Dogłębnie mówił o odpowiedzialności kolejnych, nadchodzących pokoleń oraz budowaniu dobrego przywództwa. „*Możemy żyć w większej harmonii i zadowoleniu z siebie i naszego otoczenia, jeśli powstrzymamy się od chęci kontrolowania wszystkiego i wszystkich w naszych firmach. To doświadczenie zajęło mi ponad pięćdziesiąt lat życia. Odkryłem, że przeciwieństwem władzy jest*

zaufanie i miłość. Dziś mogę zaufać moim 15 000 pracownikom na całym świecie, nawet nie znając większości z nich osobiście” – tą myślą podzielił się z uczestnikami Johannes Kärcher.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Zwieńczeniem spotkania rodzin biznesowych w Poznaniu było wystąpienie **Romana Wieczorka**, który w prelekcji „Rozwój a poczucie sensu” poruszył uczestników słowami „trwanie zahacza o kolejne piękne słowo – przyszłość, ponieważ tam zmierzamy wszyscy i mierza cały świat”. Ekspert Instytutu Biznesu Rodzinnego w pierwszej części wystąpienia zwrócił uwagę na to, że „w dzisiejszym świecie biznesu można już kupić wszystko poza wartościami, ideami i sercami ludzi. Tylko zmotywowani, profesjonalni, uśmiechnięci ludzie, pracujący w różnorodnych zespołach i w zgodzie ze swoimi wartościami, zapewniają przewagę konkurencyjną”- zaznacza i dodaje „to, na ile pracownik jest zmotywowany, w 70% zależy od jego przełożonego. Dlatego przywództwo jest tak ważne, ponieważ jest prawdziwe, ponieważ ma realny wpływ. Ale trzeba pamiętać, aby było w zgodzie z wartościami, inaczej mówimy o manipulacji. Przywództwo to wywieranie wpływu na ludzi. Szef ma stanowisko. Przywódca ma ludzi. W dzisiejszych czasach potrzeba nam właśnie przywództwa”. Drugą część prelekcji zadedykował tematyce trwania biznesów rodzinnych oraz poczuciu sensu w firmie. Zaznaczył, że „nestor nie przekazuje majątku i firmy, przekazuje siebie. W tym swój trud, stresy i nieprzespane noce”. Następnie odniósł się do fundacji rodzinnej i uczulił rodziny biznesowe: „Nie zaczynajcie od regulacji formalno-prawnych, zacznijcie od relacji”. Podsumowując całe swoje wystąpienie Roman Wieczorek zwrócił się do uczestników Kongresu słowami: „Przed firmami rodzinnymi: Najpiękniejszy projekt w Waszym życiu. Najważniejszy projekt w Waszym życiu. Najtrudniejszy projekt w Waszym życiu. Sukcesja”.

Fot. Jacek Herman & Maja Domagalska/IBR

Międzynarodowy Kongres Firm Rodzinnych jest platformą wymiany wiedzy z wielu obszarów zarządzania biznesem rodzinnym. Jak co roku w gronie prelegentów znaleźli się właściciele największych polskich i zagranicznych firm rodzinnych, którzy podzielili się swoją wiedzą, doświadczeniem oraz inspiracjami. W panelach dyskusyjnych wystąpili także m.in. **Marcin Ochnik** z OCHNIK S.A., **Leszek Kaszuba** z Jamalex Sp. z o.o., **Ewald Raben** z Grupy Raben, **Grzegorz Wróbel** z Blachotrapez Sp. z o.o., dr **Adam Mokrysz** z Grupy MOKATE, **Filip Makowski** z York PL, dr **Monika Olszewska** z Winkhaus Polska Beteiligungs, **Marek Zientecki** z AGOS, **Roland Szymański** z LARS, **Dariusz Stasik** z WPIP, **Tomasz Szataniak** z Wielton S.A., **Bogusław Kowalski** z Graal S.A., **Adam Stadnik** - przedsiębiorca, **Dominik Przybecki** z Interiors Group, **Paulina Borowicz Hardeman** z Barbara Luijckx, **Tomasz Wróbel** z Grupy Wróbel, **Marcin Nowicki** z CHEM-GLAS, **Jan Kolański** z Colian, **Krzysztof Strus** z dlaSPa, **Maria Kaczanowska** z Kruszywa SKSM S.A., **Dominika Jeżowska** i **Marcin Jeżowski** z Grupy Piekus.

Poza indywidualnymi prelekcjami odbył się szereg kameralnych warsztatów i paneli dyskusyjnych w asyście ekspertów Instytutu Biznesu Rodzinnego: prof. PP **Ewy Więcek-Janki**, dr **Marty Widz**, **Katarzyny Barcińskiej**, **Wiesławy Machalicy** i **Anny Bielak - Dworskiej**. Dyskutowano m.in. o odpowiedzialności firm rodzinnych w kontekście zrównoważonego rozwoju; zakładaniu family office; sukcesji okiem sukcesora; fundacji rodzinnej vs. konstytucji rodzinnej; diamencie sukcesyjnym jako autorskiej metodologii wielowymiarowego przygotowania sukcesji; firmie rodzinnej w świecie fuzji i przejęć; mapie zagrożeń konfliktem w rodzinie biznesowej; ekspansji zagranicznej; well - beingu w firmie rodzinnej oraz o zarządzie, radzie rodziny, radzie nadzorczej w fundacji i firmie rodzinnej; o zaletach i wadach fundacji rodzinnej. Liczne grono ekspertów, przedstawicieli świata nauki i praktyków wspierało merytorycznie podjęte rozmowy i spotkania, m. in: prof. ucz. dr hab. **Michał Kaczmarczyk** z Wyższej Szkoły Humanitas w Sosnowcu, prof. dr hab. **Izabela Koładkiewicz** z Akademii Leona Koźmińskiego, **Piotr Rybicki** - z NadzorKorporacyjny.pl, dr **Radosław Śliwka** ze SMART Project, **Stanisław Gordziałkowski**, **Joanna Goryca**, **Katarzyna Juralewicz** z kancelarii Sołtysiński Kawecki & Szlęzak, **Jerzy Śledziwski** - przedsiębiorca, Jakub Wieszczezyński i **Grzegorz Sprawka** z kancelarii Domański Zakrzewski Palinka, **Aleksandra Politańska-Kunicka**, **Marceli Kasperkiewicz** i Marcin Czajkowski z kancelarii Dentons, **Witold Hruzewicz** z Azimutus, **Łukasz Chodkowski** z Déhora, **Grzegorz Wydmański**, **Maja Ważniewicz** z Textron Aviation, **Maciej Bombol** z Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, **Michał Zawisza** z Long Term Management Sp. z o.o.

W Kongresie co roku bierze udział ok. **250 przedstawicieli** rodzin biznesowych z całej Polski. Reprezentują produkcję (ok. 50%), przemysł (26%), handel (21%) oraz usługi (3%). Ok. **5%** firm uczestniczących w Kongresie osiąga przychody powyżej **1 miliarda PLN**, łącznie realizują obroty na poziomie **40 miliardów PLN**. Kongres licznie wspierają partnerzy merytoryczni, tematyczni, wspierający, naukowci, instytucjonalni oraz medialni, w tym roku było ich ok. **50**.

Instytut Biznesu Rodzinnego to Centrum Wiedzy i Usług o Firmach Rodzinnych w Polsce i za granicą. Wiodącą misją działań Instytutu jest profesjonalizacja polskich przedsiębiorstw rodzinnych poprzez doradztwo w zakresie procesu sukcesji, strategii międzypokoleniowych i Konstytucji Firm Rodzinnych, szerzenie wiedzy, dobrych praktyk, prowadzenie i publikowanie wyników badań naukowych oraz wymianę doświadczeń krajowych i zagranicznych. Każdego roku Instytut organizuje szereg wydarzeń dedykowanych firmom rodzinnym, które zawsze są unikatową platformą wymiany doświadczeń i okazją do nawiązania bezcennych relacji biznesowych.

Dane organizatora:

Instytut Biznesu Rodzinnego
ul. Paderewskiego 8
61-770 Poznań

Biuro prasowe:

Dagmara Krakówka
dkrakowka@ibrpolska.pl
Tel. 883 777 621 | 61 307 14 27

Strona wydarzenia:

<https://kongresfirmrodzinnych.pl/>

Strona Instytutu Biznesu Rodzinnego:

<http://ibrpolska.pl/>